

VRÚTOČAN

DVOJMESAČNÍK MESTA VRÚTKY - bezplatne

ROČNÍK 30, číslo 2/2019

**Zápis detí do materských škôl
v meste Vrútky bude
od 15. do 30. apríla 2019
denne počas prevádzky MŠ**

Fotografia je z karnevalu v MŠ Ul. Sv. Cyrila a Metoda vo Vrútkach

Spoje na sedmičke sa rušiť nemusia

Martinskí poslanci odsúhlasili zľavu pre Vrútky až do konca r. 2021

Téma spoločnej mestskej hromadnej dopravy pre Vrútky, Martin a tri susedné obce Turčianske Kľačany, Lipovec a Bystrička, je roky predmetom mnohých rokovaní zástupcov týchto samospráv medzi sebou a tiež s dopravcom, SAD Žilina, a.s. Rokuje sa najmä o nastavení spojov zodpovedajúcom potrebe cestujúcich, ako aj o zdieľaní nákladov na túto službu. Od roku 2007 totiž samosprávy musia uhrádzať dopravcovi tzv. straty pri výkonoch vo verejnom záujme, teda zjednodušene povedané, rozdiel medzi tým, čo vyberie od cestujúcich a tým, čo ho zabezpečovanie MHD reálne stojí. Pôvodne dohodnutý podiel Mesta Vrútky na úhrade týchto

strát vo výške 5,5% postupne prekročil 11%. Predaj autobusovej stanice v r. 2016 síce jednorazovo pomohol Vrútkam otriast' sa z naakumulovaných dlhov voči SADke, z dlhodobého hľadiska bolo ale potrebné hľadať systematickejšie riešenia. O to viac, že nový vlastník vrútockej stanice si za jej nájom začal od SADky účtovať ročne 118 tisíc €. Riešením správnym smerom bolo vyrokovanie zníženia podielu nášho mesta na úhrade strát od 1. júna 2018 na 7,55%. Bohužiaľ martinskí poslanci toto zníženie pôvodne obmedzili iba do konca minulého roka, hoci vychádzalo z objektívnych prepočtov dopravcu, ktoré platia aj pre tento a ďalšie roky. SADka v nich zohľadnila opatrenia individuálne prijaté mestom Martin, ktoré mali dopad na rast nákladov Vrútok. Bývalé vrútocké zastupiteľstvo zas v októbri 2018 prijalo obmedzenie spojov na linke č. 7, aby aspoň čiastočne limitovalo narastajúce straty. A do rozpočtu na rok 2019 zaradil úrad výdavky vo výške 265 tis. €, čo zodpovedá predchádzajúcemu podielu Vrútok na úhrade predpokladaných strát za MHD vo výške 11,073%.

Na Slovensku neexistuje obec ani mesto veľkosti Vrútok, ktorého náklady na verejnú dopravu by dosahovali takúto výšku. Pre porovnanie, dvadsaťpäťtisícový Trebišov, vynakladá na svoju MHD približne 100 tis. € ročne. Porovnateľné mestá v našom kraji ako Bytča, Turčianske Teplice, či Liptovský

Hrádok MHD nemajú. Okamžite po nástupe do funkcie primátora som nadviazal komunikáciu s novozvoleným primátorom mesta Martin Jánom Dankom a neskôr s viceprimátormi, Tatianou Červeňovou a Rudolfom Kollárom. Hľadali sme dohodu na zachovaní zmenených percent z r. 2018 až do konca trvania zmluvy so SADkou. S ňou zas rokujeme o tom, ako systém MHD udržať ekonomicky únosný. Chcem sa poďakovať ochote nového vedenia Mesta Martin uznať naše nároky na zachovanie vrútockého percenta 7,55% na úhrade strát za MHD až do konca r. 2021. Pri aktuálnych prepočtoch ide o sumu cez 80 tis. € ročne v prospech Vrútočanov. Mestské zastupiteľstvo v Martine schválilo Vrútkam zachovanie nižšieho percenta na svojom zasadnutí 28. februára tohto roka. Vrútocké mestské zastupiteľstvo už v januári zrušilo uznesenie o rušení vybraných spojov na linke č. 7, ktorá by inak Vrútkami chodila bez zastavenia na našich zastávkach. Slová martinského viceprimátora Rudolfa Kollára o zintenzívnení spolupráce našich dvoch miest, ktoré predniesol na februárovom zasadnutí vrútockého mestského zastupiteľstva, sme si navzájom potvrdili aj činmi. Vytvorili sme tak priestor, aby sme zasadli k spoločnému stolu a rokovali o budúcnosti MHD, ale aj iných oblastí, ktoré naše mestá spájajú.

Mgr. Branislav Zacharides
primátor

PREDSTAVUJEME NOVOZVOLENÝCH POSLANCOV MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

12. februára sa konalo zasadnutie Mestského zastupiteľstva, na ktorom zložili zákonom predpísaný sľub poslancov:

Ing. Marek Veverica, poslanec MsZ, člen Komisie sociálnej, zdravotnej, bytovej a verejného poriadku

Tel. kontakt: 0903 264 321
E-mail: marek.veverica@vrutky.sk
Vízie a priority práce
v poslanceckom zbore: *V prvom rade sa chcem poďakovať Vrútočanom za prejavenu dôveru. Rád by som ponúkol svoje myšlienky, nápady, ale hlavne činy v komunálnej politike a tým prispel k rozvoju nášho mesta. Na mnohé problémy existuje veľa riešení, ale skutočne dôležité je robiť. Ako vyštudovaný lesník som*

presvedčený, že rozvoj mesta a zdravé životné prostredie musia ísť ruka v ruku, a tak popri plnení volebného programu mesta, budem klásť dôraz aj na odpadové hospodárstvo a čistotu, aby sme sa my Vrútočania cítili doma dobre.

RNDr. Mária Rovňáková, poslankyňa MsZ, členka Komisie finančnej, správy majetku, výstavby, územného rozvoja a živ.

prostredia
E-mail: maria.rovnakova@vrutky.sk
Vízie a priority práce
v poslanceckom zbore: *Moja práca bude smerovať k aktivitám, ktoré budú zamerané na skvalitnenie a uľahčenie života občanov nášho mesta. Viem, že je pripravených niekoľko dobrých projektov, ktoré určite podporím a nebudem sa brániť ani inovatívnym a pokrokovým riešeniam, ktoré posunú naše mesto medzi moderné a vyspelé mestá Slovenska. Jednou z*

mojich predvolebných priorít bolo aj vybudovanie detského ihriska s workoutovými prvkami. Verím, že táto vízia sa premení aj na skutočnosť. Ďakujem za šancu podieľať sa na budovaní nášho mesta.

Na slovíčko s novou prednostkou Mestského úradu vo Vrútkach Ing. Mgr. Annou Svitekovou

Od prvého februára 2019 ste prednostkou MsÚ, s akými ambíciami ste išli na tento post? V posledných komunálnych voľbách do orgánov samosprávy som bola po druhýkrát zvolená za poslankyňu mestského zastupiteľstva. Prijala som to s pokorou, lebo po skúsenostiach z prvého volebného obdobia som vedela, že je to práca veľmi náročná, zodpovedná, vyžadujúca si celého človeka, ale napriek tomu som bola rada, že budem opäť súčasťou poslanskej zboru.

Možno to vyznie ako kliše, ale nemala som ambíciu stať sa prednostkou MsÚ, keďže tento post mi bol ponúknutý aj v minulosti a neprijala som ho. Ponuku pána primátora Zacharidesa, aby som pracovala v tíme ako prednostka MsÚ som zvažovala, ale je mi ctou, že som ju dostala, lebo si ho vážim ako človeka s vysokým odborným i ľudským kreditom. Plán máme spoločný, aby sa vo Vrútkach lepšie žilo, aby Vrútky boli miestom, kde sa žije kvalitne, kultúrne.

Aké sú Vaše prvé dojmy vo funkcii?

Na mestskom úrade som pracovala časť svojho profesného života a vrátila som sa do prostredia, ktoré poznám, medzi ľuďmi s ktorými som pracovala. Samozrejme pribudli nové kompetencie, riešia sa vždy nové a nové problémy. Prednosta má zo zákona vymedzené kompetencie, ktoré má riešiť. Ako prednostka mám svojou činnosťou odbremeniť primátora od administratívnej agendy a organizácie práce mestského úradu. Zo svojej pozície sa budem úprimne snažiť, aby som zabezpečila všetky základné funkcie mestského úradu, ktoré sú upravené zákonom o obecnom zriadení (pozn. redaktora, jednotlivé funkcie a ich činnosť budeme uvádzať postupne v časopise Vrútočan).

Čomu sa chcete prioritne venovať, čo podľa Vás treba riešiť najskôr? Veľmi ťažká otázka. Úrad je živý organizmus, vždy sa tu niečo deje. Každý deň riešime spolu s kolegami rôzne podnety, žiadosti, bežnú administratívu. Som tu krátko, hoci mechanizmus úradu ako takého poznám, potrebujem si niektoré veci naštudovať.

V prvom rade sa musíme riadiť záujmami mesta, dbať o dobré meno mesta a mestského úradu a preto je našou povinnosťou zabezpečiť vysokú úroveň služieb poskytovaných obyvateľom.

Čo nám prezradíte o sebe? Som absolventkou Vysokiej školy technickej v Košiciach a v r. 2012 som absolvovala Právnickú fakultu UK v Bratislave. Väčšinu pracovného života som pôsobila v štátnej správe a samospráve. Voľný čas trávim s rodinou, mám rada hory, turistiku a lyžovanie. Kniha, divadlo a dobrá hudba patrí k môjmu životu.

Z kompetencií prednostu vyberáme: medzi obligatórne patrí riadenie, organizovanie a kontrola administratívnych činností mestského úradu a priame riadenie zamestnancov jednotlivých odborov. Prednosta podpisuje spolu s primátorom zápisnice zo zasadnutí mestského zastupiteľstva a zúčastňuje sa na zasadnutiach MsZ a MsR s hlasom poradným.

-red-

V piatok 15. februára navštívil Mestský úrad Vrútky primátor mesta Trebišov Marek Čižmár

Dôvodom jeho návštevy bola snaha informovať sa ohľadom možností rozvoja cyklo dopravy, kým pre zástupcov mesta Vrútky zas bolo podnetné porovnanie situácie oboch miest v oblasti financovania verejnej dopravy, či zabezpečovania údržby a očisty verejných priestranstiev. Keďže obaja

primátori sú zároveň podpredsedami regionálnych združení Združenia miest a obcí Slovenska, ich vzájomná spolupráca bude ďalej pokračovať aj na pôde Rady ZMOS. Jej prvé zasadnutie sa bude konať už začiatkom marca. Na fotografii zľava B. Zacharides, A. Sviteková a M. Čižmár.

-red-

SCHVÁLENÉ DOTÁCIE NA ŠPORT, KULTÚRU, ŠKOLSTVO A SOCIÁLNE VECI NA ROK 2019

V zmysle VZN č. 9/2015 o poskytovaní dotácií boli z rozpočtu mesta schválené

dotácie v oblasti športu:

- * HK KOMETA Vrútky 4200 €
- * Tenisový klub Vrútky 500 €
- * TJ Sokol Vrútky 1100 €
- * PVK Vrútky 2700 €
- * FC Attack Vrútky 3250 €
- * SZZP Parkinson Vrútky 300 €
- * TJ Lokomotíva Vrútky 1300 €
- * Šípkarský klub Vrútky 100 €
- * Turčianski raci 300 €
- * Vodácky klub Lodenica Štrky 300 €
- * Active Kids 500 €

- * Združenie rádioamatérov a technikov rádioklubu Vrútky 100 €
- * Petangový klub Turiec 100 €
- * Horolezecký klub Neolit 200 €

v oblasti kultúry:

- * Turčianske čriepky 200 €
- * Združenie Brána Turca 700 €
- * Slovenský skauting 55. zbor Lišiak Vrútky 200 €
- * TK Fatra Vrútky 200 €
- * eRko- HKSD 200 €
- * Miestny odbor MS Vrútky 400 €

v oblasti školstva:

- * Centrum environmentálnej výchovy

- Turiec 1 800 €
- * SOŠD Martin- Priekopa 250 €
- * SRRZ pri MŠ Franc. partizánov 400 €
- * OZ Múdra Sova M.R. Štefánika 1000 €
- * OZ Letom svetom, Vrútky 1000 €

v sociálnej oblasti:

- * Slovenský zväz zdrav. postihnutých I. Vrútky 550 €
- * Slovenský zväz zdrav. postihnutých II. Vrútky 550 €
- * Jednota dôchodcov Slovenska Vrútky 550 €
- * Žena v tiesni občianske združenie 100 €
- * Dom nádeje, o. z. 750 €

-red-

INFORMÁCIA

o čase a mieste konania voľby prezidenta Slovenskej republiky
Voľba prezidenta Slovenskej republiky sa vykoná v sobotu
16. marca 2019 od 7. do 22. hodiny.

Ak ani jeden z kandidátov na prezidenta Slovenskej republiky nezíska nadpolovičnú väčšinu platných hlasov oprávnených voličov, bude sa konať druhé kolo volieb prezidenta Slovenskej republiky v sobotu 30. marca 2019 od 7. do 22. hodiny.

Okrskok č. 1

Volebná miestnosť: **Základná umelecká škola Frica Kafendu, Ulica Sv. Cyrila a Metoda 20**
 Ulice: Dielenská Kružná, celá ulica, Judikova, celá ulica, Kmeťova, celá ulica, Komorova, celá ulica, Ľubochnianska, celá ulica, M. R. Štefánika, or. č. (párne č. 8 – 14, nepárne č. 13 – 21) Republikánska, celá ulica, S. H. Vajanského, celá ulica, Sv. Cyrila a Metoda, celá ulica, Vrútky, súp. č. (5638), Železničná, celá ulica

Okrskok č. 2

Volebná miestnosť: **Materská škola na Ul. 1. čsl. brigády, Ulica 1 čsl. brigády 39, Vrútky,**

Ulica: 1. čs. brigády, celá ulica,

Okrskok č. 3

Volebná miestnosť: **Materská škola na Nábřežnej ul.,** Ulica: Nábřežná, or. č. (párne č. 4 – 6, nepárne č. 1 – 17)

Okrskok č. 4

Volebná miestnosť: **Spojená škola na Ul. M. R. Štefánika,**

Ulica M. R. Štefánika 1, Vrútky, Ulice: A. Sládkoviča, celá ulica, Gen. A. Kordu, celá ulica, Chotárna, or. č. (párne č. 2 – 10, nepárne č. 1), J. G. Tajovského, celá ulica, J. Kalinčiaka, celá ulica, Kafendova, celá ulica, M. R. Štefánika, or. č. (párne č. 2 – 6, nepárne č. 1 – 11), Mierová, celá ulica, Palackého, or. č. (č. 1 – 10, párne č. 12, nepárne č. 29), Podjavorinskej, celá ulica,

Okrskok č. 5

Volebná miestnosť: **Základná škola Hany Zelinovej,**

Ulica Čachovský rad 34, Vrútky Ulice: Čachovský rad, celá ulica, Hradská, celá ulica, Južná, celá ulica, K. Kalocsaya, celá ulica, Langov dvor, celá ulica, Martinská, celá ulica, Matušovičovský rad, celá ulica, Mlynská, celá ulica, Nábřežná, or. č. (párne č. 8 – 24), Nová, celá ulica, Švermova, celá ulica, Ulica za mostom, celá ulica, Vrútky, súp. č. (1000) OBČANIA S TRVALÝM POBYTOM VRÚTKY 0

Okrskok č. 6

Volebná miestnosť: **Materská škola na Ulici francúzskych partizánov,**

Ulica francúzskych partizánov 11, Vrútky Ulice: Bazová, celá ulica, Bystrá, celá ulica, Dlhá, celá ulica, Dolná Kružná, celá ulica, Dolný dvor, celá ulica, Dubná skala, celá ulica, Francúzskych partizánov, celá ulica, Hájska, celá ulica, Hlboká cesta, celá ulica, Horná Kružná, celá ulica, Horská ulica, celá ulica, Jánošovská, celá ulica, Jedľová ulica, celá ulica, Jonášovská, celá ulica, Karvaša a Bláhovca, celá ulica, Krátka, celá ulica, Lesná, celá ulica, Lipová ulica, celá ulica, Mokrad, celá ulica, Odbojárska, celá ulica, P. O. Hviezdoslava, celá ulica, Potočná, celá ulica, Ruttkayovská, celá ulica, Ružová, celá ulica, Smreková ulica, celá ulica, Sucháčovská, celá ulica, Turcová, celá ulica, Ulica Ľ. Štúra, celá ulica, Ulica na Kopanice, celá ulica, Ulica poľná, celá ulica, Úzka, celá ulica, Váhová, celá ulica, Vrútky, súp. č. (728, 485, 1213, 831, 873, 887, 2204, 2439, 4081, 4115, 5411, 5457, 5590, 2059, 2046, 2233, 5450, 839)

Okrskok č. 7

Volebná miestnosť: **Hradište, Močiarna 11, v miest. Časti Hluchovo, Vrútky**

Ulice: A. Hlinku, celá ulica, Fatranská, celá ulica, Fínska (párne čísla), celá ulica, Horná, celá ulica, J. Bodeneka, celá ulica, Lúčna, celá ulica, 4 Magurská, celá ulica, M. Rázusa, celá ulica, Minčolská, celá ulica, Močiarna, celá ulica, Partizánska, celá ulica, Radlinského, celá ulica, Šafáriková, celá ulica, Šťastného, celá ulica, Vrútky, súp. č. (2054, 2025) Záhradnícka, celá ulica.

KANDIDÁTINA PREZIDENTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- Béla BUGÁR, Ing.,** 60 r., poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, Šamorín
- Zuzana ČAPUTOVÁ, Mgr.,** 45 r., advokátka, Pezinok
- Martin DAŇO,** 42 r., novinár, Bratislava
- Štefan HARABIN, JUDr.,** 61 r., sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Bratislava
- Eduard CHMELÁR, doc. Mgr., PhD.,** 47 r., vysokoškolský pedagóg, Galanta
- Marian KOTLEBA, Ing. Mgr.,** 41 r., poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, Banská Bystrica
- Milan KRAJNIAK, Bc.,** 46 r., poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, Bratislava
- František MIKLOŠKO, RNDr.,** 71 r., publicista, Bratislava
- Maroš ŠEFČOVIČ, JUDr., PhD.,** 52 r., podpredseda Európskej komisie pre energetickú úniu, Bratislava
- Róbert ŠVEC, Mgr.,** 42 r., politológ, Nitra
- Bohumila TAUCHMANNOVÁ, Ing.,** 60 r., podnikateľka, Bratislava
- Juraj ZÁBOJNÍK, Dr. Ing., PhD.,** 56 r., bezpečnostný analytik, Bratislava
- Ivan ZUZULA, RNDr., CSc.,** 64 r., vysokoškolský pedagóg, Bratislava

Milí čitatelia,

Mestská knižnica Hany Zelinovej Vás všetkých srdečne pozýva do svojich priestorov, kde si môžete vypožičať knižné tituly zo súčasnej slovenskej alebo zahraničnej tvorby. Ponúkame Vám i náučnú literatúru z rôznych oblastí napr: cestovanie, zdravé varenie, včelárstvo, história, domácnosť, pedagogika, psychológia, ekonomika, manažment, cestovanie, ručné práce, životný štýl, chovateľstvo, záhradkárčenie a iné. **V regáloch našej knižnice nájdete rôzne periodiká, ktoré si môžete požičať domov alebo si ich prečítať v priestoroch čítárne - MY – Turčianske noviny, Slovenka, Nový čas Bývanie, Fit štýl,**

100 + 1 Zahraniční zájímavosť, Živá historie, 100+1 Živá historie. Knižnica ponúka tvorivé dielne a rozprávkové čítanie pre mamičky s deťmi na materskej dovolenke. Vždy prvý pondelok v mesiaci od 10.00 hod. do 11.00 hod.

Radi by sme sprístupnili služby knižnice aj znevýhodneným občanom mesta Vrútky, preto **ponúkame novú službu – Donášku kníh do domu pre imobilných a dlhodobo chorých čitateľov.** V prípade záujmu je potrebné nás kontaktovať. Informácie o našej knižnici nájdete aj na Facebooku Mestská knižnica Hany Zelinovej.

Zároveň Vás pozývame na Burzu kníh, ktorá sa uskutoční v priestoroch knižnice od 4- 15. marca.

Vaše knihovníčky Zuzka a Veronika

Registračný poplatok na polrok:

- dospelí čitatelia - 3,50 €
- študenti - 2,50 €
- dôchodcovia - 2,00 €
- deti do 15 rokov - 1,00 €
- predškolační - 0,50 €

Otváracie hodiny:

Pon-Pia: 8,30 -11,30 12,00-17,00
 e-mail: kniznica@vrutky.sk
 tel: 043/ 4281 219

Stlač odpad, ušetríš viac ako si myslíš

Prečo by som mal stlačiť PET fľašu, kartón či plechovku predtým, než ju hodím do zbernej nádoby?

Môže sa zdať, že zberná nádoba je dostatočne veľká na to aby pojala PET fľašu, kartón či plechovku aj bez toho aby ju musel človek stláčať. Je síce pravda, že väčšina z nich má síce malú hmotnosť, ale za to veľký objem, najmä PET fľaše. Napríklad nestlačené PET fľaše v zberných nádobách zbytočne zaberajú veľa miesta a v konečnom dôsledku zberová spoločnosť odváža vzduch. Rovnako to platí aj pre kartón či plechovky. Preto je veľmi dôležité obal jednoducho stlačiť. V prípade, že je to pre niekoho namáhavé, môže obal položiť na zem a pristúpiť ho. Prešľapávanie, stláčanie a skrúcanie týchto obalov je preto veľmi dôležité.

Takýmto postupom sa do kontajnerov vojde približne 4-krát viac zmenšených odpadov. Napríklad do nádoby o objeme 1100 l sa

zmestí približne 733 stlačených 1,5 litrových PET fliaš. Ak by sme ich do nádoby hádzali nestlačené, zmestilo by sa ich tam len približne 200. S tým súvisí i ďalšia vec. Čím viac sa PET fliaš, kartónov či plechoviek zmestí do nádoby, tým menej budú preplnené nádoby na ich zber a nebudú sa nimi plniť ani nádoby na komunálny odpad, čím sa ušetrí nielen na prepravných nákladoch, ale aj za uloženie na skládku. Zmenšenie obalov pomáha aj pri ich jednoduchšej manipulácii a následnej recyklácii, čím sa znova znižujú náklady. Preto nezabúdajme šetriť i takýmto spôsobom naše životné prostredie.

Ing. Dana Pozorčiaková
referát odpadového hospodárstva

Na fotografii z SVB Nábřežná 4,6 vidíme nesprávne uložený objemový odpad resp. drevený odpad, ktorý nepatrí do nádoby na komunálny odpad, ale likviduje sa ako vyseparovaná zložka z komunálneho odpadu cez zberný dvor.

Ako môže vyzerat' aj váš svadobný deň

Svadobný deň je pre snúbencov – budúcich manželov – ten najdôležitejší deň života. Najkrajšia životná udalosť dvoch ľudí, ktorí sa majú radi. **Budúci manželia!** Ak ste sa rozhodli vziať sa civilne, v prvom rade treba vybaviť pár záležitostí ešte pred samotnou udalosťou, ktorá by mala patriť medzi najnezabudnuteľnejšie okamihy života. **Pred obradom:** Prvá cesta by mala viesť na matriku mesta, kde plánujete mať sobášny obrad. Ak je to v mieste trvalého bydliska nevesty alebo ženicha, zídu tam obaja a oznámia svoj zámer príslušnému úradníkovi.

V našich Vrútkach sú to dve usmiate a veľmi milé, ochotné a nápomocné pani matrikárky. Tie s vami dohodnú

termín a ďalšie detaily. Formálne sa podá žiadosť o uzavretie manželstva. Treba priniesť rodné listy a občianske preukazy. Ak sa plánujete vziať na inom úrade ako v mieste trvalého bydliska, musíte navštíviť matriky dve. **Najprv obaja zájdete na matriku,** podľa trvalého pobytu jedného zo snúbencov. Tam si vypíšete žiadosť o uzavretie manželstva s Povoľením na uzavretie manželstva mimo trvalého bydliska snúbencov, ktorú odnesiete na Vami vybraný matričný úrad. Svadobný obrad sa môže konať aj mimo sobášnej siene úradu, musí s tým však súhlasiť matričný úrad, napríklad v záhrade rodinného domu. Vybrať si môžete aj osobu sobášiaceho.

Za Nad'kou Petrášovou

Vo veku 54 rokov nás v novembri opustila Nadežda Petrášová, stredoškolská pani učiteľka Spojenej školy vo Vrútkach. Rozlúčka s ňou bola 16. novembra na martinskom cintoríne. Početný zástup prítomných svedčil o jej obľúbenosti, čo vyznelo aj zo slov pani riaditeľky školy PhDr. Eriky Repkovej. Náhlý odchod prekvapil najmä žiakov, ktorí si mali z rúk svojej triednej učiteľky prevziať zelenú stužku budúcich maturantov. Pohreb sa konal práve v deň ich stužkovej slávnosti... Pani učiteľka bola činná aj mimo svojej školy. Viedla ženskú spevácku skupinu Hradisko. S členkami súboru nacvičila pásmo turčianskeho zvykoslovia a spevov. Reprezentovali ním naše mesto pri rôznych príležitostiach doma i v zahraničí. Skupina pod jej vedením sa aktívne zúčastnila na Národných matičných slávnostiach v Martine, za čo jej Oblastná rada Matice slovenskej udelila ocenenie. Mala ho prevziať vedúca súboru pani Petrášová. Žiaľ, ocenenie bude udelené in memoriam. Členky Hradiska si svoju Nad'ku spevom vypravali na jej poslednej ceste... Nad'ke patrí poďakovanie za pedagogickú činnosť aj za lásku a obetavosť, ktorú vložila do úsilia priblížiť krásu slovenskej ľudovej piesne a zvykov tým, ktorí sa zúčastňovali na početných folklórnych vystúpeniach skupiny Hradisko.

Božena Blahušiaková

U nás na Vrútkach sobáša primátor Branislav Zacharides a z poslanskeho zboru Ľuboš Gottwald a Eva Kačková. Okrem civilného sobášu náš právny poriadok pozná aj cirkevný sobáš, ku ktorému doklady je potrebné si vybaviť na matričnom úrade v mieste trvalého pobytu jedného zo snúbencov. **Cirkevné obrady sa vykonávajú u cirkví a náboženských spoločenstiev, ktoré sú uznané štátnymi orgánmi SR.**

Určite všetci, ktorí sa na Vrútkach zúčastňujeme na mimoriadnych chvíľach svadobného obradu, sa budeme snažiť pre vás vytvoriť čo najkrajší, pokojný, romantický a nezabudnuteľný zážitok podľa vašich špecifických predstáv a s príhovorom, ktorý bude len o vás a pre vás.

Eva Kačková

Jubilujúce Hlavné dielne

Rok 2019 je tiež rokom významného jubilea, 145 rokov založenia jednej z najvýznamnejších opravárenských firiem železničnej techniky. Jej prvotná história sa začala písať ešte za čias Uhorska. Vývoj firmy prešiel od čias 1. ČSR až k jej súčasnej modernej podobe. Vo svojom odbore je na špici aj v ére samostatného Slovenska. Už dlhé desaťročia patrí firma k popredným zamestnávateľom nielen Vrúčanov, ale aj ľudí zo širšieho regiónu. Reč je o bývalých Hlavných dielňach, v súčasnosti ŽOS Vrútky.

Košicko – bohumínsku železnicu dobudovali a uviedli do prevádzky roku 1872. (Do Vrútok prišiel prvý vlak už 8. decembra 1871, ale celý úsek Košice - Bohumín bol uvedený do prevádzky až roku 1872). Pre údržbu a opravy železničných koľajových vozidiel - rušňov aj vozňov - zriaďovala KBŽ „správkarne“ - v Bohumíne (1869), Spišskej Novej Vsi (1871), Žiline (1871), Jablunkove (1871), Košiciach (1879), Čadci (1885) a v Poprade (1890).

Správa KBŽ rozhodla postaviť Hlavné dielne vo Vrútkach, i keď do úvahy pripadali Sučany a dokonca aj Turč. Sv. Martin. Napokon výstavbu realizovali vo Vrútkach, napriek silnému odporu miestneho obyvateľstva. Na výstavbu vykúpili pozemky v chotárnej časti Vrútok - Šarkanovo. Pozemky vlastnili miestni roľníci a katolícka farnosť.

Výstavbu začali roku 1873. Realizovala ju firma Josefa Krausa z Moravskej Ostravy. Dozor nad stavbou vykonávali pracovníci KBŽ s hlavným inšpektorom Karolom Hakmejstom. Už 1. decembra 1874 dielne uvedli do prevádzky.

V tomto období - v počiatkoch parnej železnice - mali Vrútocké dielne dve základné oddelenia - montovňu rušňov (lokomotívku) a vozovku. K nim patrilo niekoľko pomocných pracovísk ako obrobňa, lakovňa, kováčňa, stolárska dielňa a tokáreň. Okrem týchto stavieb bol mimo areálu postavený sklad materiálu a jedáleň pre zamestnancov.

Celkový pohľad na Hlavné dielne na prelome 19. a 20. storočia

Technický stav vybavenia jednotlivých pracovísk bol jednoduchý. V montovni rušňov sa nachádzala posuvňa na ručný pohon, na pracoviskách používali skrutkové zdviháky a ručné nástroje.

Kováčska dielňa bola vybavená šiestimi ohniskami, žihacou pecou, lisom, nožnicami, dierovacím strojom, lisom na skúšanie lisovacích pružníc.

Stolárska dielňa disponovala dvomi drevoobrábacími strojmi (hoblovačkami), dlabačkou a vrtačkou. V tokárni sa nachádzalo šesť sústruhov, tri sústruhy na dvojkolia, šesť vrtačiek, dva hoblovacie stroje tzv. schepingy, frézka a kololis.

Tieto prevádzky až do následnej elektrifikácie osvetľovali petrolejové lampy a kahance. Montovňa rušňov po otvorení prevádzky disponovala ôsmimi

opravnými koľajami, neskôr ich bolo desať.

V rokoch 1896 až 1898 došlo k rozšíreniu a modernizácii prevádzok. Vo vozovke bolo osem opravných koľají s 32 opravárenskými stanovišťami.

V dobe vzniku Hlavných dielni dosahoval počet zamestnancov 101. Koncom roku 1875 v dielňach pracovalo

už 148 zamestnancov. Ich počet sa každým rokom zvyšoval. Roku 1900 to bolo 720 pracovníkov a roku 1912 až 1108 zamestnancov.

Prvým prednostom Hlavných dielni bol Ing. Konrád Schmid.

K 1. aprílu 1878 nastúpil za prednostu Móric Brandweiner. Vyučený strojný inžinier na Vrútkach pôsobil od februára 1875 ako prednosta Dielni (1. 4. 1878 – 1883), iniciátor stavby bytov pre dielenských robotníkov (1879). Pôsobil aj ako prednosta odboru strojárstva a prepravy na generálnom riaditeľstve KBŽ v Košiciach (od 1883).

(pokračovanie v nasledujúcich číslach Vrútočana)

Igor Dobrovoľný
foto: archív autora

Historické špacírovanie po Vrútkach

21. február je už niekoľko rokov Medzinárodným dňom turistických sprievodcov. Vo Vrútkach si tento deň neoficiálne pripomenulo združenie Brána Turca / Hemibos Ante Portas akciou pod názvom „Historické špacírovanie po Vrútkach“.

V sobotu 23. februára 2019 popoludní sa v hojnom počte stretli záujemcovia o históriu Vrútok. Účastníci tohto podujatia sa dozvedeli zaujímavosti

o počiatkoch budovania mesta, o prvých budovách, ktoré boli v meste postavené, hoteloch a obchodoch vybudovaných na Korze. Sprievodca špacírovaním im zaujímavou porozprával aj o hoteliérok, obchodníkoch a podnikateľoch, ktorí v meste v časoch minulých pôsobili. Sme radi, že aj takéto akcie môžu prispievať k rozvoju turizmu vo Vrútkach.

Gabriela Dobrovoľná
foto: Milan Brandejský

Mesiac február začal prestížnou spoločenskou udalosťou

V tradícii vrútockých plesov pokračuje aj nové vedenie mesta, a tak sa prvého februára mohol konať už deviaty ročník obľúbeného Plesu mesta Vrútky. V piatok podvečer vítali v kultúrnej sále Kriváň vyše sto hostí primátor mesta Branislav Zacharides spolu s viceprimátorom Mariánom Krivušom. Ples otvoril úvodným valčíkom tanečný pár z TK Aknela. Tanečný parket potom patril primátorovi s manželkou. Do tanca po celú noc hral DJ Ján Haliena a hostí zabavil aj Martin Brxa so svojou mini školou plieskania bičom a hrou

na fujare. Vrcholom večera, ako to už na plesoch býva, bola očakávaná tombola, tento rok o niečo štedrejšia ako pominulé roky. Prvou cenou bol bicykel, ktorý venoval primátor. Nádherne toalety prítomných dám, pekné prostredie sály v Kriváni, ale aj skvelá hudba a jedlo určite prispeli k dobrej zábave. Ples mesta Vrútky splnil očakávania hostí, veď tí poslední odchádzali o piatej ráno. Pre organizátorov je to zaväzujúce pripraviť ten nasledujúci jubilejný desiaty ročník ešte o niečo lepši...

-red-

Ďakujeme sponzorom plesu

Primátor
Viceprimátor
KV-mont Martin s. r. o.
SECO Martin
Kníhkupectvo Littera
MUDr. Dušan Zibolen
Lekárka Janka
Iveta Pelikánová
Brantner Fatra, s. r. o.
Penzión Ladoveň
Peter Markovič- Šport Markovič
Invia- Martin
Penzión Ferrata
Pivovar Martins
TURVOD a. s.
GAYA
Ing. Dušan Kramár
Marína- Dent, Martina Lepotová
TRIPSY
Ing. Miroslav Krajčí
Jased s. r. o.
Jeti s. r. o., SNOWLAND
Zuzana Krupcová
Agrifarmi
JUDr. Tomáš Zboja
Lekárka sv. Cyrila a Metoda
UP- Slovensko
Ivan Genda- S- CAR
Lekárka pri stanici

Výstavu T. G. Masaryk vo fotografii otvorila etnografka PhDr. Hana Zelinová

Jedni ho milovali, iní nenávideli, pre jedných bol mýtus, pre iných kontroverzná osobnosť. Mnohostranný pohľad na Tomáša Garrigua Masaryka, prvého prezidenta Česko-Slovenska, ktorý bol zvolený prezidentom celkom štyrikrát (1918 – 1935), ponúkla výstava fotografií v Kultúrnej sále Kriváň. T. G. Masaryk patril medzi osobnosti, ktoré sledovali objektívy fotoaparátov takmer na každom kroku. Zachytávali ho profesionálni fotografi, blízki osobní priatelia a na jeho cestách a verejných vystúpeniach tiež mnoho neznámych ľudí. Vznikli tak tisícky snímok, ktoré zaznamenávali nielen jeho pracovný, ale aj súkromný život. Putovná výstava v spolupráci s Českým centrom v Bratislave predstavila mnoho verejnosti dosiaľ neznámych fotografií, ktoré približujú osobnosť prvého prezidenta, jeho rodinu, priateľov a spolupracovníkov.

-red-

Program XXV. ročníka Vrútockej hudobnej jari

- 1. Husľový recitál Dalibora Karvaya za klavírneho doprovodu Daniela Buranovského**, 6. apríl o 17. a o 19. hod., Kultúrna sála Kriváň, vstupné 12 eur
- 2. Spomienky- muzikálová a filmová tvorba, program žiakov ZUŠ F. Kafendu**, 10. apríl o 17. hod. ZUŠ F. Kafendu
- 3. Najkrajšie česko- slovenské evergreeny 30- 40 tých rokov minulého storočia v podaní swingového orchestra FATS JAZZ BAND**, 3. máj o 18. hod., Kultúrna sála Kriváň, vstupné 10 eur
- 4. Večer klavírných básní F. Chopina v podaní Ladislava Fančoviča**, 14. máj o 18. hod, Kultúrna sála Kriváň, vstup voľný
- 5. Výstava obrazov Ateliéru Evy Bebčákovej s názvom „Inšpirované hudbou“ spojená s koncertom žiakov ZUŠ F. Kafendu**, 16. máj o 16. 30 hod., Kultúrna sála Kriváň
- 6. Koncert zborov Cantica Collegium musicum, Žilinský zmiešaný zbor a Spevácky zbor slovenských učiteľov, venovaný 150. výr. nar. S. Zachara**, 22. jún o 18 hod., Rímskokatolícky kostol Vrútky, vstupné 10 eur

Vrútocká
hudobná
jar

Materská škola Ul. francúzskych partizánov Vrútky pozýva na zápis detí do materskej školy Paletko od 15. do 30. apríla 2019 denne v priestoroch MŠ od 7.00 do 16.00 hod.

Podmienky prijatia: prijímajú sa deti, ktoré dovŕšili piaty rok veku, deti s odloženou školskou dochádzkou, deti ktoré dovŕšili tri roky veku a prijímajú sa aj deti mladšie ako tri roky. S našim školským vzdelávacím programom Paletko Vaše dieťa nahliadne aj do tých najnepoznanejších tajov umenia, prírody, techniky a celého okolitého sveta a pripravíme ho na úspešný štart do školy.

Samozrejmosťou v našej MŠ sú:

- lyžiarsky výcvik
- plavecký výcvik
- škola v prírode
- účasť na športových podujatiach v rámci okresu
- krúžky: tanečný, výtvarný, pohybový
- angličtina hrou pod vedením lektora
- výlety a exkurzie
- návštevy knižnice
- kultúrne vystúpenia detí pre rodičov
- divadelné predstavenia priamo v MŠ

Čo u nás nájdete? Nové zrekonštruované priestory, priestorňú nádhernú záhradu s dopravným ihriskom a krásne blízke prírodné prostredie.

Prevádzka MŠ je do 17- tej hodiny

Kometa vstúpila do jarnej časti domácou výhrou nad Svidníkom

Kometu Vrútky čaká po zimnej prestávke v najvyššej súťaži (Slovenská hokejbalová extraliga) veľmi náročná úloha. Od obhajcu trofeje sa totiž očakávajú dobré výsledky vo finiši základnej časti a potom aj v play-off.

Vrútockí hokejbalisti zimovali na 4. mieste, za lídrom z Martina zaostávali o tri body, ale na jeseň odohrali 13 zápasov, kým vedúci tím o jeden duel viac. V prvom jarnom zápase (celkovo 15. kolo) zvíťazili hráči Komety doma nad Svidníkom tesne 2:1 (hralo sa 23. februára), keď o víťazstve rozhodli v tretej tretine. Pri víťaznom góle asistoval kapitán Vrútočanov Martin Kolčák: „Sme veľmi radi, že sme vyhrali. Získali sme veľmi dôležité tri body do tabuľky.“

Lubomír Chochula

Foto: chir

Medzinárodný deň žien

Príchodom jari sa oslavuje aj sviatok žien, ktorý v kalendári pripadá na 8. marec. Je pekné si ho pripomenúť a ženám dať najavo, že mužom na nich záleží. Ženy vie potešiť vrúcne objatie aj kytica kvetov.

Mesto Vrútky chce prostredníctvom svojich zástupcov prejavíť pozornosť vrútockým ženám a pripomenúť si tento sviatok piatok 8. marca v Kine 1. máj vo Vrútkach, kde sa o 16. hodine uskutoční hudobno-zábavný program, v ktorom sa predstavia: Marta Križanová, Oľga Wagnerová a skupina FENIX. Ženy, ste

srdečne pozvané osláviť Medzinárodný deň žien.

Na fotografii je primátor mesta Branislav Zacharides, ktorý privítal sobotu 23. februára jubilujúcich občanov a vrútocké detičky, ktoré sa nedávno narodili. Slávnosť sa konala v sobášnej sieni Mestského úradu vo Vrútkach. Krátkym programom si zástupcovia mesta uctili všetkých pozvaných. Do pamätnej knihy sa zapísalo 26 jubilantov a rodičia 14 detí.

-red-

Vrútočan * Vydáva: Mesto Vrútky, Námestie S. Zachara 4, 038 61 Vrútky, IČO: 00 647 209

* Redakčná rada: predseda **Mgr. Branislav Zacharides**, členovia: **Bc. Miriam Migátová, Mgr. Ľuboš Gottwald, Ing. Mgr. Jana Rišianová, Mgr. Zuzana Kötelešová, Ing. Igor Dobrovolný, Mgr. Igor Válek** * Korektúry: **Mgr. Elena Režná** * Adresa redakcie: Matušovičovský rad 6, 038 61 Vrútky * Tel: **043/424 18 08** * E-mail: **vrutocan@vrutky.sk** * Stanoviská v jednotlivých článkoch môžu a nemusia odrážať stanovisko redakcie * Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, rozsah, grafické spracovanie článkov

* **Uzavierka dopisovateľských materiálov je do 15. dňa v mesiaci** * Distribúcia: Slovenská pošta, a. s.

* Tlač: Neoprint Plus, s. r. o., Za mostom 2, Vrútky * EV 5737/18 * ISSN 1339-6730

Náklad: 3200 ks, marec 2019, poradové číslo 3 dátum vydania: 5. 3. 2019.